

การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

นันทมาศ มาลัยทอง

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)**

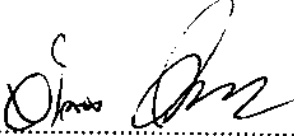
คณะพัฒนาสังคม

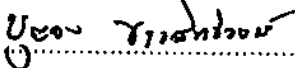
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

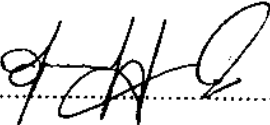
พ.ศ. 2548

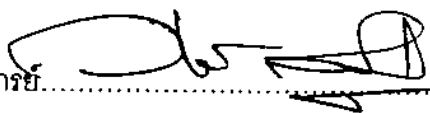
การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
นันทมาศ มาลัยทอง
คณะพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร. จำลอง โพธิ์บุญ)

รองศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. บุญจง ชาวลีทริวงษ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. ธวัชชัย สุขดิษฐ์)

อาจารย์..........คณบดี
(วิชัย รูปำดี)

วันที่...4...ตุลาคม พ.ศ. 2548

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
ชื่อผู้เขียน	:	นางสาวนันทมาศ มาลัยทอง
ชื่อปริญญา	:	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)
ปีการศึกษา	:	2548

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและประเมินประสิทธิผลของกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง 2) เสนอแนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง โดยได้ศึกษาในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง 11 จังหวัด ตามแนวชายแดนของประเทศไทย รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 250 ตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้างในภาพรวมมีความเหมาะสมและเพียงพออยู่ในระดับสูง สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบ F - test พบว่า โครงการกำจัดโรคเท้าช้างที่มีปัจจัยนำเข้าในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

แนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น มีดังนี้ 1) ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน 2) เพิ่มจำนวนบุคลากรใน

(4)

พื้นที่ที่ยังไม่เพียงพอ 3) สนับสนุนงบประมาณในบางพื้นที่ 4) จัดกิจกรรมสร้างความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง 5) เสริมสร้างประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์ 6) ประสานความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 7) ดำเนินการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 8) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และ 9) จัดสนทนากลุ่ม

ABSTRACT

Title of Thesis : Evaluation of Lymphatic Filariasis Disease Elimination
Project Mechanism
Author : Miss Nantamas Malaitong
Degree : Master of Science (Environmental Management)
Year : 2005

The objectives of this study were: 1) to study and evaluate the effectiveness of Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project mechanism and to study factors related to the output of Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project; 2) to suggest the way to improve efficiency of Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project mechanism. Data collecting was conducted by using questionnaires and survey forms. The 250 samples were composed of villages' public health volunteers, Tambol Administration Organizations' officers, public health officers at district and provincial levels, Tambol health centre officers, Contacting Unit of Primary Health Care staff, officers at the Regional Offices of Diseases Control and Prevention, officers at the Vector - Borne Diseases Control Centre and at the Bureau of Vector - Borne Diseases. Areas of study covered both transmission areas and non - transmission areas in 11 provinces of Thailand's border.

The result of this study indicated that the overall inputs, process, and context of the Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project in transmission areas and non transmission areas were highly appropriate and sufficient. The result of hypothesis testing by F - test showed that level of inputs at district levels had significant relationship with the outputs of the project at $\alpha = 0.05$ level.

(6)

The suggestions for improving the Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project mechanism for more efficiency and effectiveness were: 1) giving more attention on the personnel, 2) increasing the personnel where it is needed, 3) supporting budgets in some specific areas, 4) setting activities for disseminating knowledge about Lymphatic Filariasis Disease, 5) improving the efficiency of public relation, 6) coordinating among all relevant organizations, 7) monitoring and evaluating the process continuously, 8) adopting the information technology and 9) arranging the focus group discussions.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำลอง โพธิ์บุญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญจง ชาวสิทธิวงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ กรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุก ๆ ท่านในหลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะพัฒนา สังคม ที่ได้อุทิศตนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และสนับสนุนให้การศึกษาตลอดมา และ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพัฒนาสังคมทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานระหว่าง การศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม รุ่น 8 ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและเป็น กำลังใจที่ดีในระหว่างการศึกษา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้โอกาสและสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ ข้าพเจ้าเสมอมา และขอบคุณน้องชายที่เป็นส่วนหนึ่งของแรงผลักดันทำให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาต่อ

นันทมาศ มาลัยทอง

กันยายน 2548